

184/53/06

Liikenne- ja viestintäministeriö
Tiehallinto

19.4.2007

TIEHALLINNON TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2006

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Tiehallinnon tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2006 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä liikenne- ja viestintäministeriölle että Tiehallinnolle.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Tiehallinnon tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskeutumiseen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Anne Heinonen ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Markku Heikkinen.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Tilinpäätöstietojen mukaan Tiehallinto on ylittänyt eräitä talousarviossa myönnettyjä tiehankkeisiin liittyviä valtuuksia. Valtuuksien ylittymisen taustalla on Tiehallinnon mukaan ollut se, että osa aikaisempina vuosina tehdyistä sopimuksista on toteutunut alkupe-
räistä pienempinä.

Valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n mukaan valtuutta saadaan käyttää sen varainhoitovuoden aikana, jonka talousarvioon se on otettu. Valtiovarainministeriön antamien talousarvion laatimista koskevien määräysten (TM 0402) mukaan edellisenä vuonna käyte-

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

tyksi merkittyä, mutta myöhemmin peruuntunutta valtuutta ei ole enää mahdollista käyttää. Tarvittaessa on peruuntuneen valtuuden sijalle talousarvioehdotuksessa esitettävä uutta valtuutta. Jos edellisenä vuonna käyttämättä jäänyt valtuus uusitaan talousarviossa, voidaan uudistettuna valtuutena ottaa käyttöön enintään se määrä, joka tilinpäätöksen mukaan oli käyttämättä.

Jotta tiehankkeisiin myönnettyt peruuntuneet valtuudet voitaisiin käyttää seuraavina vuosina, ne olisi tullut budjetoida uudelleen.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olenmaisilta osin oikein.

Talousarvion toteutumalaskelmaan sisältyy momentin 31.24.21 (Perustienpito) ja momentin 31.24.78 (Eräät tiehankkeet) välisen rajanvedon ongelmista johtuvia virheitä, jotka ovat vaikuttaneet sekä määrärahan että valtuuden käyttötietoihin.

Tilinpäätöksen liitteellä 1 (Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta) annetaan tietoja valtuuksien ylityksistä. Liitteen ja muiden selvitysten mukaan momentin 31.24.78 (Eräät tiehankkeet) valtuuksien ylitykset ovat yhteensä 439.445 euroa.

Tilinpäätöksen tietoihin käytettävissä olevien valtuuksien määrästä, valtuuksien käytöstä ja käyttämättä jääneistä valtuuksista liittyy edelleen virheriskejä. Tietoa momentin 31.24.21 (Perustienpito) käytettävissä olevasta valtuudesta voidaan kuitenkin pitää luotettavana. EU – hankkeiden osalta valtuuksia tarkastettiin rajatusti.

Muilta osin talousarvion toteutumalaskelma on laadittu säännösten mukaisesti.

Tuotto- ja kululaskelman ja taseen sisältöön liittyy tieomaisuuden kirjanpidon ja maa-alueiden hallinnan ongelmista johtuvia puutteita. Taseen erä "Rakennusmaa- ja vesialueet" (noin 623 milj. euroa) sisältää maa-alueiden kirjanpidon puutteista johtuvia virheriskejä. Tuotto- ja kululaskelman tiedot poistoista ja taseen erät "Rakenteet" (noin 13.778 milj. euroa) ja "Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat" (noin 265 milj. euroa) sisältävät tieomaisuuden kirjanpito-menettelyistä johtuvaa epätarkkuutta.

Muilta osin tuotto- ja kululaskelma ja tase on laadittu säännösten mukaisesti.

Liitteen 7 (Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot) tietoihin sisältyy tieomaisuuden kirjanpidon ja maa-alueiden hallinnan puutteista johtuvia virheriskejä. Muilta osin tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen osalta on tarkastettu, onko suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä esitetty riittävät tiedot.

Toiminnallista tehokkuutta koskevinä tietoina on esitetty erilaisia menojen ja työpanoksen tai suoritteiden suhteista kertovia tunnuslukuja ja yksikkömenotietoja. Lisäksi on esitetty tieinvestoinnit suhteessa poistoihin sekä työn tuottavuuden ja kokonaistuottavuuden prosentuaaliset muutokset vuosina 2001 – 2006. Maksullisesta toiminnasta on esitetty kustannusvastaavuuslaskelmat julkisoikeudellisista ja liiketaloudellisista suoritteista. Yhteisrahoitteisen toiminnan, määrältään noin 14 milj. euroa, kustannusvastaavuuslaskelmaa ei ole esitetty.

Työn tuottavuuden ja kokonaistuottavuuden tietoina on esitetty teiden palvelukykyyn liittyvien tuotoslukujen ja niiden tuottamiseen käytettyjen panoslukujen suhteet.

Maksullisesta toiminnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelman poistoihin sisältyy kuitenkin arvioon perustuvia eriä. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmaa tarkastettiin rajatusti.

Koska perustienpidosta ja prosesseista on esitetty vain menoperusteisia tietoja ja tunnuslukuun tieinvestoinnit suhteessa poistoihin sisältyy tieomaisuuslaskennan puutteista aiheutuvaa arvionvaraisuutta eikä yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa ole esitetty, ei muita toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina eikä riittävinä.

Tuottavuuden tunnuslukujen panosluvut oli johdettu vuoden 2006 tilinpäätöstiedoista oikein.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuuskirjanpidon ja tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä.

Talousarviokirjanpidossa ja valtuuskirjanpidossa on havaittu puutteita, joiden johdosta Tiehallinnon on syytä ryhtyä toimenpiteisiin. Laskentatoimen järjestämiseksi tulee ryhtyä toimenpiteisiin.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n edellyttämää tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämistä ja talousarviossa myönnettyjen valtuuksien ylittämistä 439.445 eurolla momentilla 31.24.78 (Eräät

tiehankkeet) ja 378.848 eurolla momentilla 31.24.79 (Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet).

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtion talouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Tiehallinnon tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2007 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tulokselisuuden laskentatoimen kehittämiseksi valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n vaatimuksia vastaavaksi.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Ylitarkastaja

Anne Heinonen

TIEDOKSI

Valtiontilintarkastajien kanslia
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö
Tiehallinnon pääjohtaja
Tiehallinnon johtokunnan jäsenet
Valtiokonttori